

La qüestió

EL SINDICAT MAJORITARI DEL CAMP PLANTA CARA AL GOVERN

La força de la Unió

Uns 8.000 tractors i més de 15.000 persones han participat, al País Valencià, a Catalunya i les Illes, en les mobilitzacions agràries convocades, a nivell estatal, els dies 14, 15 i 16 de febrer.

Adolf Beltran i Humbert Roma

Ciutat de València, dia 13 de febrer. En la seu de la Unió de Llauradors i Ramaders del País Valencià, al carrer d'Avellanes, algunes persones esperen pacientment el torn. És dijous, dia de consulta amb l'advocat del sindicat. En la conversa, un tema únic: les mobilitzacions preparades per al cap de setmana. «Ho havíem d'haver començat abans. Hem estat tan prudents que han cregut que ens podien prendre el pèl». Ho diu un home de mitjana alçada, pell assaonada i moltes collites passades per les seues mans. «Hauríem de retirar els estalvis de les caixes rurals i ja veurien», retruca un altre, amb redona fonètica de la Ribera del Xúquer.

«Eixim a la carretera. Volem viure amb dignitat del treball de la terra», diu el cartell que convoca les accions per als dies 14, 15 i 16. «Per una adequació urgent de les estructures agràries i comercials a les de la CEE», es llegeix als pamflets reivindicatius. «Ajuts per a la modernització de l'Explotació Familiar Agrària, ara. Negociació global de la fiscalitat del camp i de la Seguretat Social Agrària. Devolució del patrimoni sindical. Eleccions sindicals al camp. Gas-oil a 41 ptes. i establiment d'assortidors en les cooperatives que ho sol·liciten...». I amb majúscules, perquè quede ben clar: «Per la defensa del nostre model sindical: independent, unitari, democràtic i insubornable, que el govern vol ofegar».

El camp valencià, com el de tot l'estat —el sector més important i actiu— està a punt de posar-se en peu, democràticament i decidida, al voltant del seu sindicat majoritari. En el local de la Unió tothom té massa feina. Joan Ramon Peris, el secretari general, abandona un moment el telèfon i repassa amb nosaltres la història d'un moviment, la trajectòria d'una lluita

agrària que avui vol deixar clara la seua pervivència.

«Els orígens de la Unió estan en les mobilitzacions que els anys 75 i 76 generaren assemblees massives a Utiel i Requena, per l'entrega vinica obligatòria; a Carlet i l'Alcúdia, davant la desfeta del preu de la taronja, i en la manifestació que concentrà 20.000 agricultors al setembre de 1976 a València, on es va parlar, per primera vegada, de la creació d'una organització sindical», ens explica Peris. «L'octubre de 1976, en el transcurs d'una trobada que tingué lloc a Montcada, es creà una coordinadora de moviments agraris, d'espectre molt ampli, amb l'objectiu de posar les bases per a un sindicat que integrés aquells que viuen del treball de la terra. El mes de novembre d'aquell any, a Bonrepòs (l'Horta Nord), fou elegit un primer secretariat, i la Unió fou batejada amb el seu nom actual.

L'any següent, a l'empara de la llei de llibertat sindical, pogué legalitzar

JORDI VICENT

els estatuts i funcionar ja amb totes les garanties.

La majoria de les organitzacions que integren la COAG (Coordinadora de Organizaciones de Agricultores y Ganaderos) tenen un procés de gestació similar. Amb un precedent concret: els anomenats «Encuentros Campesinos», que tingueren lloc en els primers anys de la transició política. De la COAG formen part, actualment, les unions d'Àlava, la Rioja, Navarra, Aragó, Catalunya, el País Valencià, les Illes, Castella-Lleó i Castella-la Manxa, Múrcia, Extremadura, Andalusia, Astúries, Cantàbria i Canàries (en estat molt embrionari). Només queda fora Galícia, on les unions es van incorporar a una coordinadora de sindicats nacionals. La força de la COAG se centra en l'eix de l'Ebre: la Rioja, Aragó i Catalunya, més el País Valencià i Múrcia. De fet, la Unió de Pagesos, a Catalunya, i la Unió de Llauradors i Ramaders, al País Valencià, són les primeres en afiliació i militància.

Un sindicat indomable

Joan Ramon Peris defineix els plantejaments de la Unió en els següents termes: «Som un sindicat rabiosament progressista, rabiosament independent (que no vol dir antipartidista), rigorosament democràtic (quant a funcionament intern i per la

A l'esquerra, alguns aspectes de les jornades de protesta. A la dreta, dalt, Joan Ramon Peris.

DOMENEC UMBERT

nostra actitud de defensa de la democràcia), unitari (perquè permet la convivència de moltes opcions polítiques) i compromès amb el fet nacional del País Valencià».

En la defensa d'aquest model sindical s'han centrat els motius de fons de les tractorades d'aquest mes de febrer de 1986. «La Unió fa la força», deia la pancarta que presidia la plataforma del camió des de la qual els dirigents del sindicat es dirigien, diumenge dia 16, en la plaça de Sant Agustí, de València, a una concentració de més de 1.500 llauradors vinguts de totes les

comarques. «Som un sindicat indomable», afirmava Peris al seu parlament. «L'únic sindicat de veres, l'únic sindicat que no podran comprar mai, perquè no es deixa vendre», havia assegurat, poc abans Ximo Bosch, responsable comarcal de la Ribera.

Desafiant la pluja, tant de temps esperada i tan inoportuna, divendres dia 14, 2.500 tractors havien ocupat les carreteres valencianes. L'endemà, la xifra de vehicles superava els 3.500. La Vall d'Albaida, amb més de 1.000 tractors, la zona de Requena-Utiel,

amb 1.500, Torreblanca, la Jana, Coves de Vinromà, la Ribera Baixa, i la Ribera Alta, entre l'Alcúdia i Carlet, el Camp de Túria, la Foia de Bunyol, la Canal de Navarrès, Novelda... han estat alguns dels punts calents de la protesta, amb talls intermitents de carreteres i manifestacions, a més de les llargues caravanes immòbils de tractors.

«Hi ha gent que no vol assumir les nostres formes de lluita», explicava Eugeni Pertegaz, president de la Unió de Llauradors i Ramaders del País Valencià, als camperols concentrats diumenge a València. «I el cas és que el que exigim avui ho exigíem ahir i molts dels qui ara ens critiquen ho demanaven amb nosaltres. Ja estem farts de ser la bèstia de càrrega de l'economia espanyola». La referència fou comuna a la majoria dels parlaments i es personalitzà, per exemple, en el conseller d'Agricultura de la Generalitat valenciana, Lluís Font de Mora, un home vinculat a la Unió en els orígens del sindicat. «Que dimitiesca», reclamava a veu en crit Lucio Garijo, secretari comarcal d'Utiel-Requena.

El govern, sense política agrària

Però les majors crítiques anaven adreçades al ministre Carlos Romero i al partit del govern. El motiu fonamental i immediat: la marginació de la COAG del Comité d'Organitzacions Professionals Agràries (COPA), organisme europeu de negociació amb la CEE en el qual s'han integrat les organitzacions de la dreta en el camp (la CNAG, vinculada a la

CEOE, UFADE, creada per la UCD per a les últimes eleccions a cambres agràries, i Joves Agricultores, en procés de fusió amb l'anterior) i la UPA (Unión de Pequeños Agricultores), vinculada al PSOE i la UGT i molt minoritària. «Per a fer la UPA, s'han de carregar les Unions, perquè nosaltres ocupem l'espai progressista en el camp», explica a EL TEMPS Joan Ramon Peris. «Han intentat desestabilitzar la COAG, oferint privilegis a algunes unions, tractant de crear una Coordinadora de l'Ebre... En aquests anys de govern socialista, no hem tingut cap reticència a l'hora de donar suport a actuacions positives, com ara la llei d'aigües, a nivell estatal, o la llei valenciana de cooperatives, a casa nostra. Podem ben bé afirmar, però, que hi ha hagut menys negociació, menys contacte, menys relació amb el govern del PSOE que amb qualsevol dels anteriors».

«A nivell sindical», prossegueix Peris, «hem passat uns anys difícils. Hem tractat d'evitar, davant el govern del PSOE, els plantejaments maximalistes i demagògics. Jo mateix m'he hagut d'escoltar fortes crítiques dels afiliats, per aquest motiu, perquè semblava que volíem contemporitzar.

I, de fet, el govern ha tingut una actitud "d'acaçament" contra nosaltres, una actitud hostil». Sembla, però, que la corda s'ha acabat. La COAG s'ha decidit a fer valer la seua força i en els despatxos governamentals el neguit s'ha escampat com la pesta. Si les Unions volen, posen en peu el camp. I ho acaben de demostrar. Potser per això, pocs dies abans de les mobilitzacions, la majoria dels llauradors van rebre una carta del ministre Romero donant explicacions sobre el preu del gas-oil. Potser per això, els camperols d'Utiel-Requena, on la Unió, juntament amb el Maestrat, i la Ribera Alta, té un dels seus feus, han començat a rebre unes esperades indemnitzacions per les gelades.

El fet real és que la Unió de Llauradors i Ramaders del País Valencià, amb més de 7.000 afiliats, en una fase de creixement i de recuperació, que actualment prepara el seu V Congrés, previst per a l'abril o el maig, ha fet balanç, amb les altres organitzacions de la COAG, d'aquests anys de govern socialista i ha conclòs que el «cambio» tampoc no ha arribat a l'agricultura. Per això, la Unió ha decidit començar, com diu Joan Ramon Peris, «a llaurar recte».

A Catalunya, un èxit de convocatòria

Quatre mil cinc-cents tractors van posar-se a les carreteres de vint-i-una comarques del Principat dissabte 15 de febrer. El dia abans, que va començar amb pluja, n'havien estat 2.700 i, si la protesta s'hagués allargat un dia més, probablement la xifra encara hauria augmentat. «Ja era hora», era el comentari més estès entre els pagesos. «Si no ens fan cas, hi tornarem», afegien. Aquesta va ser la tònica de les intervencions en les diverses assemblees que van fer dissabte a la tarda a la vora dels tractors en acabar la protesta. Igualment, en les dues assemblees de vegueria que es van fer l'endemà, diumenge al matí, a Sidamon (Segrià) —per a les comarques de Ponent— i Batea (Terra Alta) —per a les de l'Ebre—, els pagesos van insistir en la decisió de tornar-hi, i aviat, si no hi ha resposta a les reivindicacions.

El gran tema pendent

Nou anys després d'aquella primera gran tractorada del 1977, en què el sindicalisme agrari va sortir ja a les

CENTRE CULTURAL ALMUSSAFES

CONCERT EXTRAORDINARI

ORQUESTRA MUSIZIERGEMEINSCHAFT DEL MOZARTEUM DE SALZBURG (ÀUSTRIA)

Dissabte 22 de febrer a les 22.30 hores, al Saló d'Actes

Generalitat Valenciana. Conselleria de Cultura

AJUNTAMENT D'ALMUSSAFES

PROGRAMA:

I.—W. A. MOZART (1756-1791).

Simfonia concertant per a violí i viola en Mi bemol Major, KV 364.

A. GLAZUNOV. (1865-1936).

Concert per a saxofon i orquestra en Mi bemol Major.

Allegro moderato.

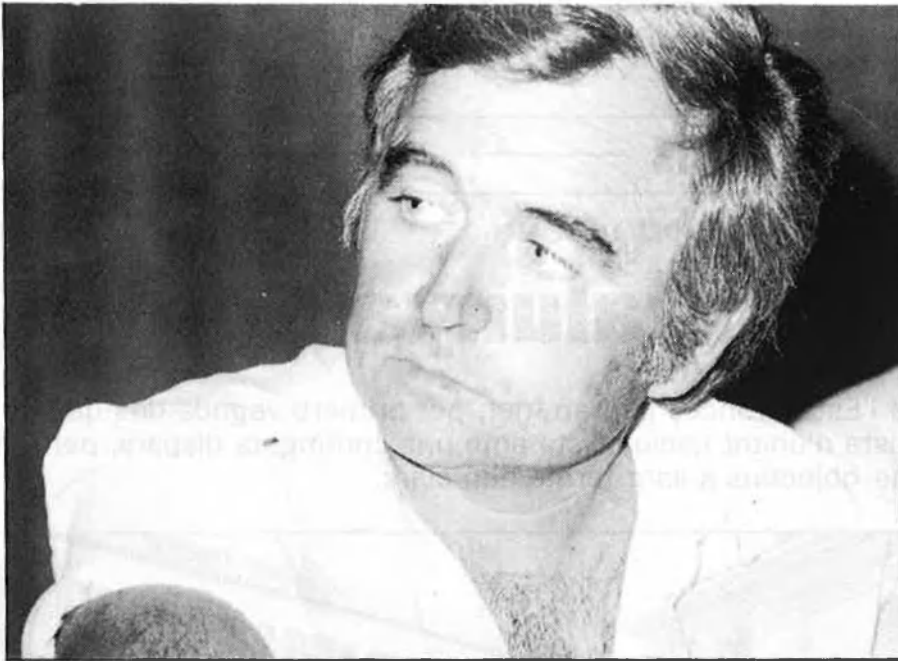
Solista: Francisco Pérez Aranda (saxofon).

II.—W. A. MOZART

Simfonia núm. 41 en Do major «Júpiter», KV 551.

Allegro vivace - Andante cantabile - Menuetto: Allegretto - Molto allegro

Director: **JUAN RODRÍGUEZ ROMERO**

Pep Riera, coordinador de la Comissió Permanent de la Unió de Pagesos.

carreteres per exigir el seu reconeixement, aquest ha estat el gran tema pendent del postfranquisme al camp. I ho segueix sent ara, com es fa palès en la plataforma reivindicativa que ha mogut la protesta d'aquests dies. La Unió de Pagesos de Catalunya ha resumit en un full d'àmplia difusió la llista de reivindicacions de COAG, fent especial incidència en aquelles que preocupen més els pagesos del Principat. La primera: «ple reconeixement institucional del sindicalisme agrari». Ple reconeixement que, com s'explica al llarg del mateix full, esdevé d'una urgència extrema a quinze dies que comenci a aplicar-se, el primer de març, la política agrícola de la CEE a l'Estat espanyol.

Després d'un temps de fer bondat, doncs, també els pagesos del Principat han tornat a les formes originàries de protesta. I de forma significativa les reivindicacions són, en molts punts, les mateixes que fa deu anys.

«Hi tornarem aviat»

Josep Riera, coordinador de la comissió permanent de la Unió de Pagesos —el sindicat, de 10.000 afiliats, no té secretari general i en fa qüestió d'orgull, d'aquest tret característic—, ens fa la següent valoració d'aquestes jornades: «Vull remarcar tres aspectes. Primer: haver estat capaços a nivell d'estat i de forma coordinada de recuperar la iniciativa sindical, utilitzant la mobilització com a instrument legítim i necessari de lluita per a la defensa dels interessos econòmics, socials i sindicals de l'explotació familiar agrària, deixant de banda el color polític del govern de torn. Segon: haver recuperat una independència sindical, que les unions que integren la

COAG mai no havíem perdut, però que l'immobilisme d'aquests darrers anys feia que, de cara a molts pagesos, fos qüestionada més d'una vegada, tant al si de les unions com des de fora.

Tercer: acabar la mobilització amb una claríssima i generalitzada moral de victòria i l'opinió, que jo comparteixo i que defensaré, de tornar aviat a la carretera, si convé abans del referèndum, a fi de tornar a casa amb mesures concretes i quantificables; la qual cosa no nega la nostra disposició a dialogar i negociar amb el govern. Però, això, em penso que no caldria ni dir-ho, perquè em sembla que, aquesta predisposició, l'hem demostrada amb fets a bastament aquests darrers anys».

La protesta pagesa va tenir el seu punt àlgid a la comarca de la Terra Alta (800 tractors a la carretera el segon dia) i a l'Urgell (500). Seguien el Segrià (350), la Noguera (275), la Segarra (225), el Baix Camp (200), el Baix Llobregat (170) i el Baix Empordà (100).

Algunes comarques que van quedar despenjades (la més significativa fou potser l'Alt Penedès) han començat també a reaccionar i cal pensar que s'incorporaran a posteriors convocatòries.

Tot i que l'objectiu de la tractorada anava dirigit al govern de l'estat, en uns moments en què les seves indecisions, i el seu obscurantisme i, en alguns casos —com en la marginació de la COAG dels organismes de la CEE—, el seu maniobrerisme tronat i antidemocràtic, posen en greu perill els interessos de l'explotació familiar agrària de cara a l'ingrés al Mercat Comú, la protesta no sembla haver

provocat entusiasme en la conselleria d'Agricultura de la Generalitat de Catalunya.

Unió de Pagesos va mantenir al llarg de l'any passat una dura batalla, també pel ple reconeixement sindical, quan el conseller Miró va tirar endavant la seva llei de Cambres Agràries, decididament continuista pel que fa a aquests organismes heretats del franquisme. Ara, tot i mantenir-se les profundes diferències en el tema de les cambres agràries, la tensió ha minvat en el marc de la concertació agrària iniciada entre la conselleria i les organitzacions professionals a finals d'any, però no sembla que una Unió de Pagesos potent —i independent, cal remarcar-ho— sigui considerada una perspectiva massa afalagadora per a la Conselleria.

Si més no, aquesta tractorada —i les que puguin venir— haurà servit per desmentir apressades especulacions d'alguns polítics —d'ací i de Madrid— que creien i deien que el sindicalisme pagès era ja a les acabelles.

La protesta a Ciutat de Mallorca

Uns setanta pagesos, delegats sindicals de poble, van acudir divendres 14 de febrer a Ciutat de Mallorca, convocats per la Unió de Pagesos de l'illa —1.500 afiliats— per lliurar a la delegació del Ministeri d'Agricultura i al Consell Insular les seves reivindicacions. Era la seva participació en les jornades de protesta convocades per la COAG a tot l'estat. Les reivindicacions incloïen aspectes específics que preocupen greument els pagesos illencs.

«De primer, vam anar a la delegació del Ministeri —explica Gori Negre, secretari general de la Unió de Pagesos de Mallorca—, on vam depositar la plataforma reivindicativa comuna amb la resta de les unions de l'estat. Després, a la conselleria d'Agricultura del Consell Insular, hi vam depositar reivindicacions que fan referència als nostres problemes concrets. El principal, com és ja sabut, és el de l'aigua. Exigim que es posi en funcionament d'una vegada a Mallorca l'organisme de conca que preveu la llei d'aigües estatal i que encara no s'ha constituït aquí. Amb tot això dels traspasos de competències del govern central al Consell Insular, resulta que uns i altres van passant-se la pilota, quan ja és ben clar que això és competència del Consell Insular i és ell qui ho ha de resoldre».